

Arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning 2016

Falsterbo 9:33, fornlämning 15

HUSBYGGE

Falsterbo socken, Vellinge kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2017:21

Per Sarnäs

Arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning 2016

Falsterbo 9:33, forn lämning 15

HUSBYGGE

Falsterbo socken, Vellinge kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning 2016

Falsterbo 9:33, fornlämning 15

Husbygge

Falsterbo socken, Vellinge kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2017:21

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Per Sarnäs

© Skånearkeologi 2017

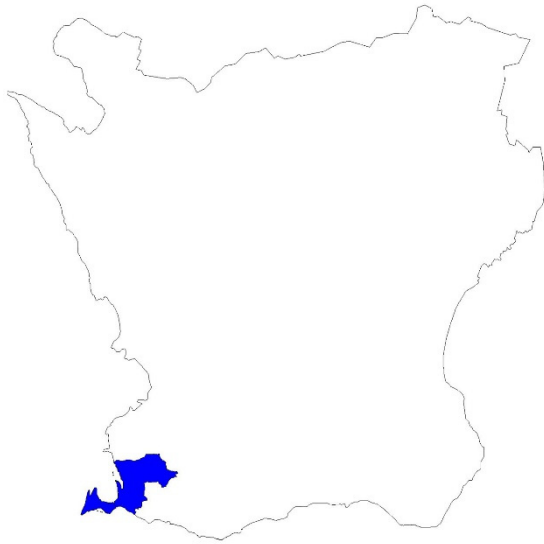
Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Topografi och fornlämningsmiljö	6
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR	7
Undersökningsresultat	9
Metod	9
Anläggningar	9
Fynd	11
	13
	13
Tolkning och källkritik	14
Referenser	15
Tekniska och administrativa uppgifter	16

Bilagor

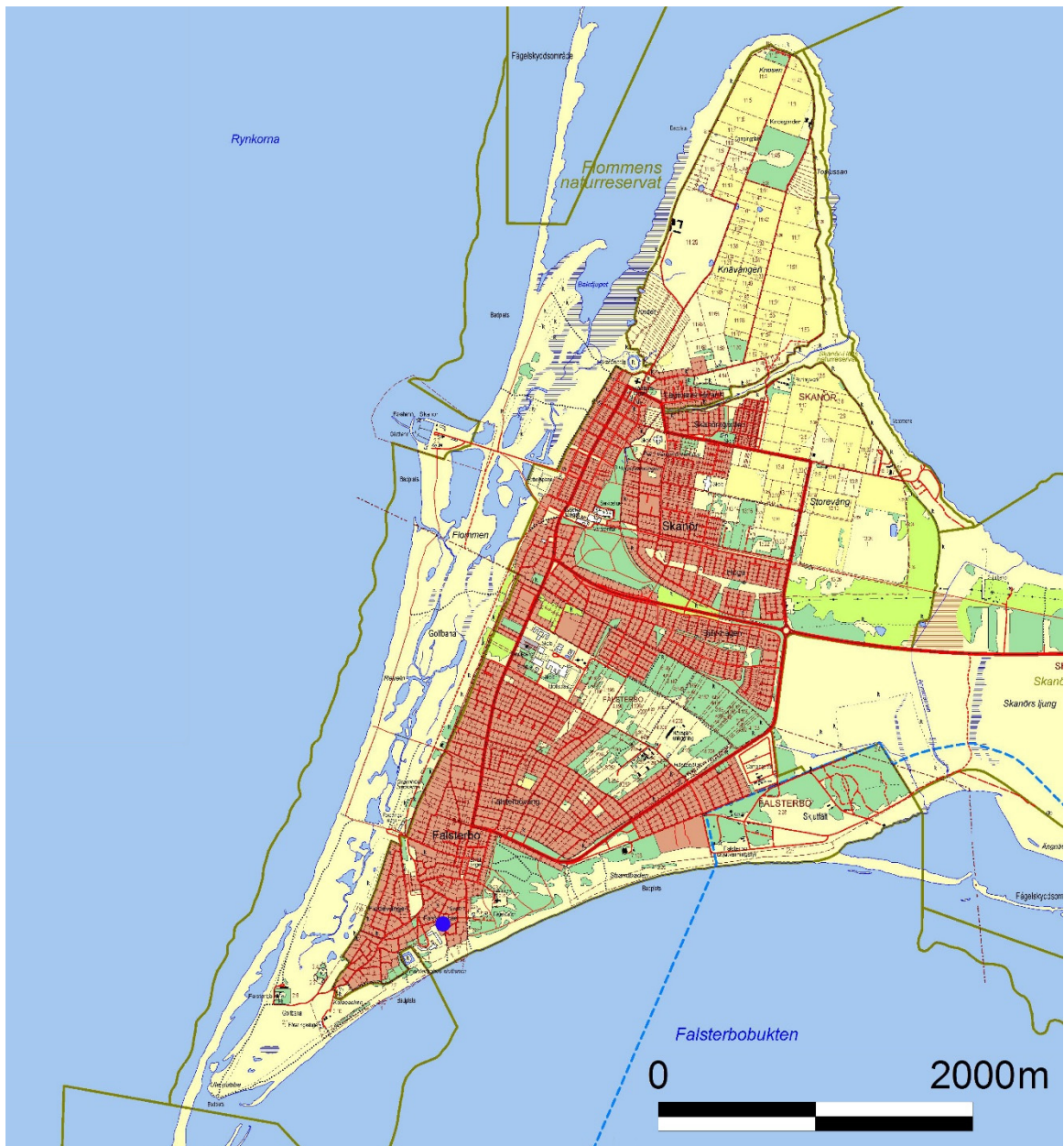
Bilaga 1 Fyndlista

Bilaga 2 Anläggningslista

Figur 1. Karta över Skåne med Vellinge kommun markerat med blå färg.

Figur 2. Karta över Näset med undersökningsområdet markerat med blå fylld cirkel. © Lantmäteriet

Sammanfattning

Med anledning av ett planerat uppförande av ett enfamiljshus inom fastigheten Falsterbo 9:33 inom Falsterbo medeltida stadsområde beslutade länsstyrelsen Skåne om en arkeologisk undersökning i form av en schaktövervakning.

Fastigheten Falsterbo 9:33 ligger på en sanddyn som sträcker sig i sydvästlig-nordostlig riktning genom Falsterbo, parallellt med kustlinjen. Fastigheten har tidigare varit bebyggt med ett mindre hus med källare. Huset var rivet och källaren urschaktad när schaktningsövervakningen påbörjades.

Under flygsanden förekommer kulturlager och anläggningar. En geoteknisk undersökning av fastigheten visade att det under flygsanden förekom ”mullhaltig finsand” som behövde schaktas ur för att inte riskera framtida sättningar i huset. Den mullhaltiga finsanden är i själva verket det medeltida kulturlagret.

Schaktningen som totalt omfattade 278 m² började i östra delen och avslutades strax öster om västra fastighetsgränsen vid Klingenbergsväg.

De anläggningar som framkom utgjordes av 93 stolphål, 14 brunnar med trätunnor, ytterligare 9 trätunnor inom brunnsområden, 13 hela eller fragmentariska lerbottnar, 6 rännor, 5 gropar, 2 härdar, 2 ugnar av tegelsten samt rester av lergolv.

Förutom keramik, som kan dateras till 1200–1300-tal, påträffades 23 mynt med dateringar till början och mitten av 1300-talet samt mitten och slutet av 1400-talet. Av metallföremål framkom dessutom 3 söljor, 1 musköt-kula av bly, 1 stylus av koppar/brons, 1 beslag av brons/koppar, 1 hylsa av brons/koppar, 1 knapp eller plomb av bly, några oidentifierade föremål samt mycket spikar/nitar och andra järnföremål. Endast ett urval av föremål av koppar/brons och bly inlämnades för konservering. Det förekom även mindre mängder med djurben.

Figur 3. Undersökningsområdet innan schaktning. I högra bildkanten syns hålet efter det rivna husets källare.

Inledning

Med anledning av ett planerat uppförande av ett enfamiljshus inom fastigheten Falsterbo 9:33 inom Falsterbo medeltida stadsområde beslutade länsstyrelsen Skåne om en arkeologisk undersökning i form av en schaktövervakning.

Konservering av metallfynd har utförts av Lovisa Dahl, Lunds universitets historiska museum. Mynten har bestämts av Gitte Ingvardsson, Lunds universitets historiska museum. Torbjörn Brorsson, Kontoret för keramiska studier, har genomfört en extensiv genomgång av keramiken.

Topografi och fornlämningsmiljö

Fastigheten Falsterbo 9:33 ligger på en sanddyn som sträcker sig i sydvästlig-nordostlig riktning genom Falsterbo, parallellt med kustlinjen. Fastigheten har tidigare varit bebyggt med ett mindre hus med källare. Huset var rivet och källaren urschaktad när schaktningsövervakningen påbörjades.

Under medeltiden fungerade Falsterbo tillsammans med Skanör som stora produktions- och distributionsorter för det årliga sillfisket i Öresund och södra Östersjön, genom den s.k. Skånemarknaden som var en säsongsbunden marknad som förekom på flera olika platser. Den äldsta skriftliga källa som omnämner marknadsbebyggelsen i Falsterbo är ett privilegiebrev från år 1268 (Ersgård 1984, s.12). I anslutning till marknadsområdena i Falsterbo och Skanör växte även permanenta strukturer fram, vilka under senmedeltiden framträder med rådsstadens organisation och institutioner (Ersgård 1988). I en krönika från tiden 1171–1209 nämner Arnold av Lübeck att slaverna årligen begav sig till Skåne för att uppköpa sill. Från mitten av 1200-talet och framåt tilldelades en rad utländska städer handelsprivilegier och mark i området. Dessa markstycken, s.k. fiter, användes vid handeln och i den övriga verksamheten inom marknaden. Sannolikt var Lübeck en av de städer som etablerade sig först i Falsterbo. Städerna Anklam, Greifswald, Stralsund och Stettin har alla etablerat sig på Skånemarknaden senast i slutet av 1200-talet, men deras närvaro i Falsterbo kan beläggas tidigast under 1300-talets första hälft. Den säsongsmässiga bebyggelsens fiskelägen och fiter sträckte sig över hela sydspetsen av halvön, från fyrplatsen längst i sydväst till den nuvarande stadsbebyggelsen i öster samt norr ut till de s.k. Grumbodama. Var de olika städernas fiter har legat är svårt att rekonstruera då deras lägen beskrivs i förhållande till varandra (Ersgård 1988, s.83). Falsterbo når sin storhetsperiod i mitten av 1300-talet. Vid denna tidpunkt tar bebyggelseutvecklingen i Falsterbo en ny riktning mot en reglering och omstrukturering av marknadsområdet. Den tillfälliga bebyggelsen avlöses av mera permanenta bodkonstruktioner i ett fixerat tomtsystem. Därtill inrättas också fitområdena i en hårdare reglerad bebyggelsestruktur. I samband med att Hansan under sen medeltiden fick monopol på Skånemarknaden blev Falsterbo den dominerande orten på halvön (Ersgård 1984; 1988, s.149).

Under 1500-talet förlorar Hansan sin politiska och ekonomiska ställning vilket har till följd att det sker en tillbakagång för Falsterbo. Dock sänder alltså städerna Lübeck, Danzig, Rostock, Stettin och Stralsund marknadsfogdar till Falsterbo för att upprätthålla sina rättigheter på respektive fitområde. Det sista belägget på marknadsaktiviteter är från år 1674.

Under följande århundraden bibehåller de båda orterna Skanör och Falsterbo fortfarande formellt sina stadsrättigheter, dock förenade med en gemensam förvaltning och kyrkoherde med säte i Skanör. Under 1800-talet är i själva verket Skanör och Falsterbo ingenting annat än vanliga kustbyar med jordbruk och fiske för egen försörjning (Ersgård 1984, s. 10).

Det arkeologiska materialet daterar den äldsta bebyggelsen i Falsterbo till tidigt 1200-tal, som då låg samlad i sydväst kring det äldsta Falsterbohus, den Danska och den Tyska kyrkan. Lämningar efter en äldre bebyggelse har även påträffats vid nuvarande Skoltorget samt sydväst om stadskyrkan S:ta Gertrud.

Figur 4. Karta med tidigare undersökningar i närområdet. SR står för stadsarkeologiskt register och övriga nummer är fastighetsbeteckningar.

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Endast ett fåtal arkeologiska undersökningar har genomförts i närområdet. I de fall äldre lämningar har framkommit har dessa oftast utgjorts av kulturlager, lergolv och lerbottnar.

Beteckningen SR xx refererar till Stadsarkeologiskt register (Ersgård 1984; 1988). I de fall äldre lämningar har framkommit har dessa oftast utgjorts av kulturlager, lergolv och lerbottnar.

SR 3A – Raseringslager efter tegelmurad byggnad, lerlager och en härd (1961).

SR 50A-D – Fyra provschakt i vilka det framkom kulturlager och en lerbotten. (1978).

SR 51 – Raseringslager och en grundmur (1976).

SR 52 A-B – Två provschakt i vilka det framkom kulturlager, svämlager och en trätunna (1976).

SR 53 – Fynd av medeltida grav (1957).

SR 54 – Provschakt i vilket framkom kulturlager, trätunna och lerbottnar (1979).

SR 55A-I – I 9 provschakt framkom kulturlager, trätunnor och lerbottnar (1899).

SR 60O, Q-R – Gravar

SR 64F, M-N – Kulturlager (1968).

SR 60S-Z – Raseringslager och tegelgolv

SR 65 – Fynd av svartgodskärl (1934).

SR 70A-B – Två provschakt med kulturlager och trätunnor (1973).

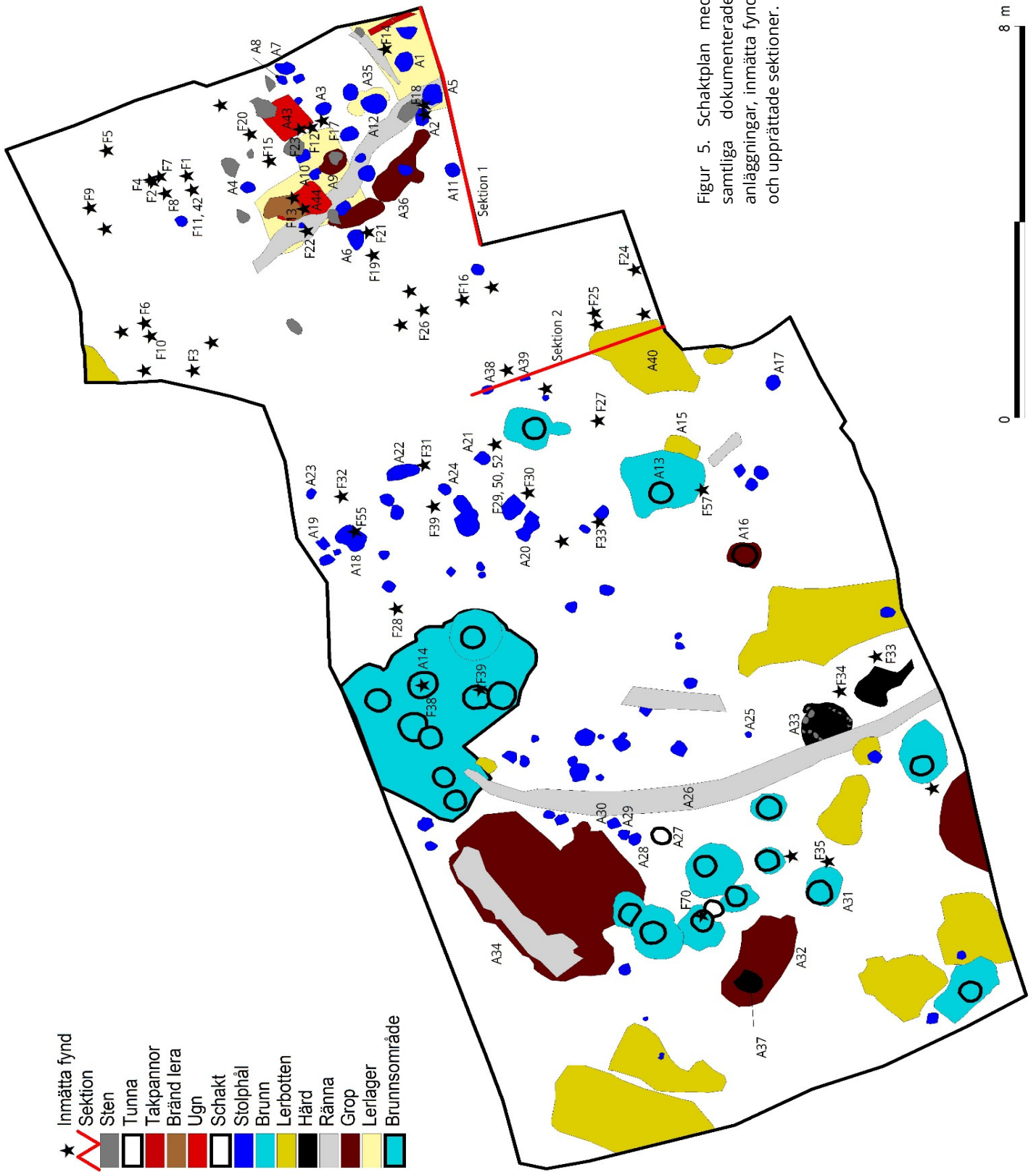
SR 73 – Provschakt med kulturlager (1981)

SR 78 – I fyra provschakt framkom kulturlager och lerbottnar i de tre västligaste schakten. (1978)

SR 79 – I samband med schaktning dokumenterades en sektion med kulturlager och lergolv (1936).

S29:012 – I samband med en schaktningsövervakning 2005 inom fastigheten Falsterbo 9:29, schaktades det bl.a. för VA varvid kulturlager framkom med fynd av keramik och djurben. Det konstaterades att det fanns bevarade lämningar under schaktdjupet som var ca 2 m (Lundström 2006).

Falsterbo 2:17 – Vid en schaktningsövervakning 2012 övervakades rivningen av ett äldre hus samt schaktning av sammanlagt 400 m² varav 13 m² djupschaktning. Inget av arkeologiskt värde dokumenterades (Hulting Lindgren 2013).

Figur 5. Schaktplan med samtliga dokumenterade anläggningar, inmätta fynd och upprättade sektioner.

Falsterbo 9:93 – I samband med schaktning inför ett husbygge framkom kulturlager, lergolv, murrest av tegel och en grop. Fynd av stengods och äldre rödgods påträffades (Sarnäs 2017).

Undersökningsresultat

Under flygsanden förekommer kulturlager och anläggningar. En geoteknisk undersökning av fastigheten visade att det under flygsanden förekom ”mullhaltig finsand” som behövde schaktas ur för att inte riskera framtida sättningar i huset. Den mullhaltiga finsanden är i själva verket det medeltida kulturlagret.

Schaktningen som totalt omfattade 278 m² började i östra delen och avslutades strax öster om västra fastighetsgränsen vid Klingenbergsväg.

Förutom keramik, som kan dateras till 1200–1300-tal, påträffades 23 mynt med datering till början och mitten av 1300-talet samt mitten och slutet av 1400-talet. Av metallföremål framkom dessutom 3 söljor, 1 muskötökula av bly, 1 stylus av koppar/brons, 1 beslag av brons/koppar, 1 hylsa av brons/koppar, 1 knapp eller plomb av bly, några oidentifierade föremål samt mycket spikar/nitar och andra järnföremål. Endast ett urval av föremål av koppar/brons och bly inlämnades för konservering. Det förekom även mindre mängder med djurben.

METOD

Då den omgivande gräsmattan inte fick användas som upplag för schaktmassor fick grävmaskinisten succesivt flytta massorna bakom sig till strax öster om tomtgränsen där överskottsmassorna kunde lastas på lastbil. Flygsanden återanvändes genom att läggas tillbaka när den ”mullhaltiga finsanden” hade schaktats bort. Förfarandet innebar att inte hela schaktet stod öppet vid någon tidpunkt utan endast mindre partier på högst 50 m² åt gången. I östra delen av schaktet schaktades det inte ned till underlaget då man bedömde att de undre lagren hade så låg mullhalt att de kunde ligga kvar.

Sedan flygsanden schaktats bort genomfördes schaktningen skiktvis med ca en dm åt gången. Undersökningsytan avsöktes med metalldetektor efter varje avbanat skikt. Framkomna anläggningar, strukturer och fynd mättes in fortlöpande med en RTK-GNSS. Valet att undersöka kulturlagret skiktvis med metalldetektor grundade sig på att det tidigt framgick att fynden av keramik var få och för att erhålla daterbara fynd bedömdes myntfynd som viktiga. Två längre sektioner dokumenterades. Anläggningar undersöktes med skärslev och spade. Sektioner dokumenterades i skala 1:20.

Valet av vilka anläggningar som undersöktes styrdes av ambitionen att söka efter strukturer såsom hus, klargöra anläggningars funktion och att erhålla daterbara fynd.

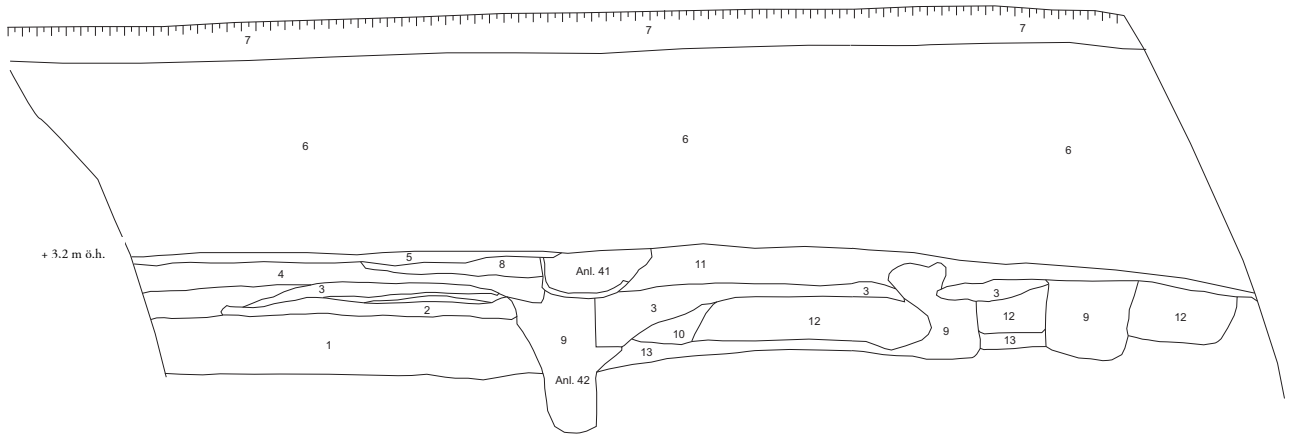
ANLÄGGNINGAR

Anläggningarna utgjordes av 93 stolphål, 14 brunnar med trätunnor, ytterligare 9 trätunnor inom brunnsområden, 13 hela eller fragmentariska lerbottenar, 6 rännen, 5 gropar, 2 härdar, 2 ugnar av tegelsten samt rester av lergolv (figur 5). Av dessa undersöktes genom utgrävning helt eller delvis, 25 stolphål, 2 gropar, 2 brunnar med trätunnor, 2 nedgrävda trätunnor, 2 härdar, 1 ränna/dike, 1 lerbotten och 2 lerbottenar i sektion. Därtill framrensades de två tegelugnarna och fotograferades.

Förutom dessa anläggningar framkom i östra delen av schaktet rester av lergolv och stenar. I sektion 1 som är en dokumentation av sydöstra schaktväggen syns flera lager av bränd lera och träkol som troligen utgör rester efter minst två hus som har brunnit (figur 7). Det förekom flera lager med bränd lera, sot och träkol (lager 2–5). Lagren delas av ett stolphål (anl. 42) som inte är grävt igenom lagren med bränd lera då fyllningen utgjordes av gråbrun humös sand med kladdar av obränd lera. Stolphålet framkom strax söder om ett stolphål (anl. 5) som hade likartad fyllning och i vilket påträffades en sölja av brons/koppar (LUHM 32 709:37) (figur 13). Ovanför stolphålet i sektionen (anl. 42) framkom en nedgrävning som bör ha varit en nedgrävd syllsten (anl. 41). Väster om syllstenen låg ett lager med bränd lera och träkol (lager 5) vilka utgör resterna efter det yngsta huset.

Figur 6. Knapp eller plomb av bly (32709:18). Ca 22 mm stor, Foto: Lovisa Dahl.

Figur 7. Sektionsritning 1 från norr. Skala 1:40.

- L.1: Grå svagt humös/sotig sand. Fynd av spik/nitar, djurben, keramik
- L.2: Svart sotig sand.
- L.3: Bränd lera, lera, enstaka bitar träkol.
- L.4: Mörkgrå humös/sotig sand med inslag av flygsand.
- L.5: Bränd lera, lera, sot och träkol.
- L.6: Flygsand.
- L.7: Matjord.
- L.8: Som L.4 men med lera.
- L.9: Gråbrun humös sand med lerkladdar.
- L.10: L.1 och L.3 blandat.
- L.11: Som L.1 men inte lika skiktat och något beigare.
- L.12: Något ljusare/gråare än L.4.
- L.13: Ljusgrå svagt humös sand.

Samtliga hus har legat i den sydöstra delen vilket blir tydligt på schaktpänen. I nordöstra delen av schaktet schaktades något djupare och ändå framkom inte lika mycket lämningar. Men antalet inmätta lösfynd är högre.

De inmätta lösfyndens utbredning verkar följa hörnet av ett hus.

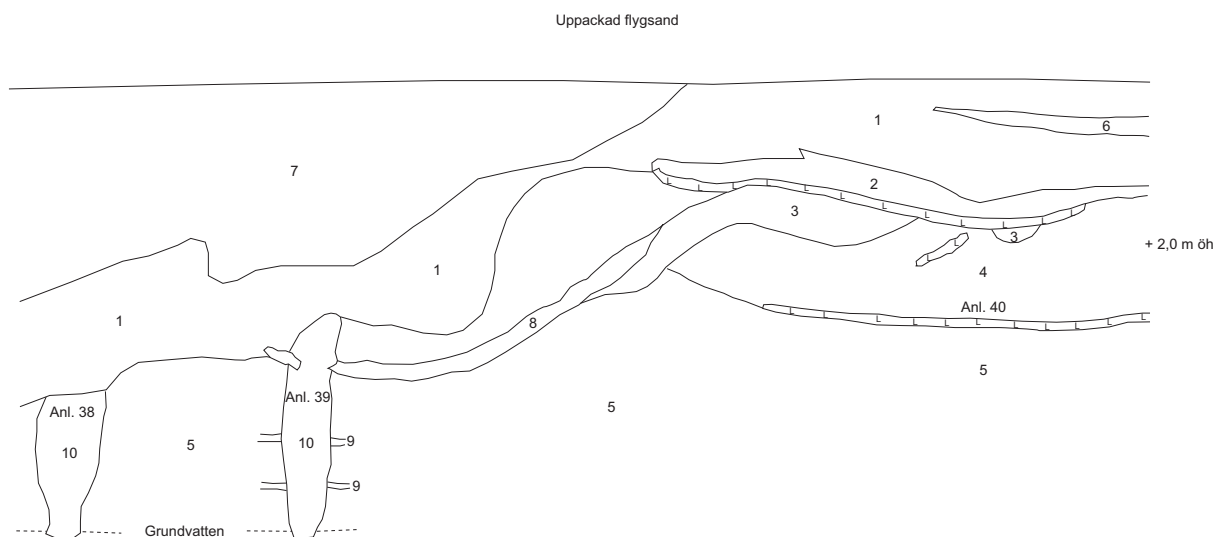
Det understa lagret i sektion 1 är ett kulturlager som sträcker sig djupare än schaktningen. I sektion 2 sträckte sig lämningarna ned till 1,7 m ö.h. i den del som låg närmast sektion 1 (figur 8). Tolkningen bekräftas även av ett stolphål (anl. 11) som har grävts genom ett lager med bränd lera som har legat 2,2 m ö.h.

Lerbottnarna innehöll inga synliga rester efter sillhantering.

De flesta trätunnorna var nedgrävda för att fungera som brunnar. En del trätunnor har dock grävts ned i ett annat okänt syfte. Alla trätunnor utom en har varit nedgrävda under grundvattennivån vilket innebär att de har varit vattenfyllda och den rimligaste tolkningen är att de har utgjort brunnsfodringen. Ett enkelt och effektivt sätt att anlägga en brunn i ett så pass instabilt underlag som sand. Om brunnarna har varit avsedda för dricksvatten är mer osäkert. Vattnet i brunnarna var brunt och luktade illa. De brunnar som låg samlade vid anl. 31 låg i ett större brunnsområde som bara delvis kunde följas. Troligen har brunnarna grävts om och nya tunnor satts ned. Brunnarna har sannolikt varit täckta annars hade de fyllts med flygsand tämligen fort.

Figur 8. En av trätunnorna som har fungerat som brunn.

Figur 9. Sektionsritning 2 från väster. Skala 1:30.

- L.1: Brungrå humös sand med inslag av sot och träkol.
- L.2: Svagt humös flygsand.
- L.3: Gulgrå sand.
- L.4: Svart och grå sand blandat fläckvis. Fynd av äldre rödgods.
- L.5: Underlaget.
- L.6: Flygsand.
- L.7: Mörkt gråbrun humös sand med inslag av sot och kol.
- L.8: Strimmigt lager med flygsand och mörkbrun sand.
- L.9: Mörka humösa? strimlor i underlaget

FYND

Keramik

Sammanlagt 23 skärvor av protostengods med en vikt av 279 g tillvaratogs. Merparten av dessa är av typen Siegburg men en skärva är från Köln. Av yngre svartgods framkom 13 skärvor med en vikt av 199 g. Av äldre rödgods påträffades 4 skärvor med en vikt av 35 g och av yngre rödgods 14 skärvor med en vikt av 658 g. Den absoluta merparten av yngre rödgods utgörs av en droppanna bestående av 10 skärvor med en vikt av 631 g (figur 10). Det framkom mer protostengods av siegburgtyp som lösfynd vid schaktningen vilka ej tillvaratogs. Protostengods var den i särklass vanligaste keramiktypen.

Figur 10. Överst en stylus av brons/koppar (72 mm lång) och underst eventuellt en penselhylsa som har hållit penselborsten (55 mm lång). Foto: Lovisa Dahl.

Figur 11. Droppanna som påträffades som lösfynd i schaktet (32709:67). Skala 1:2.

Figur 12. Beslag av koppar eller brons med ett stort hål i mitten och fyra mindre i hörnen, Ca 45 mm lång. (32709:20). Foto: Lovisa Dahl.

Mynt

Det framkom sammanlagt 23 mynt varav endast ett påträffades i en anläggning. Mynten grupperar sig kronologiskt i två grupper. Tio av mynten har daterats till slutet av 1200-talet fram till mitten av 1300-talet. Tio av mynten har daterats till perioden mitten av 1400-talet fram till början av 1500-talet. Två mynt har bara kunnat dateras till allmänt medeltid. De danska mynten är 16 till antalet och till dessa ska läggas fyra mynt som är präglade i Lund under den svenske kungen Magnus Eriksson. Två mynt härrör från Stralsund respektive Nederländerna (Figur 12; Bilaga 1).

Övriga metallfynd

Det påträffades 3 söljor av brons/koppar varav en med bevarad remände (LUHM 32709:32), 1 blyplomb (LUHM 32709:7), 1 muskötkula av bly (LUHM 32709:2), 1 knapp eller plomb av bly med mönster (LUHM 32709:15), 1 triangelformad blybit med hack i (LUHM 32709:28), 1 stylus av brons/koppar (LUHM 32709:6), beslag av brons/koppar (LUHM 32709:20), spänne/sölja av brons/koppar (LUHM 32709:28), sölja av brons/koppar (LUHM 32709:37), 1 föremål av brons/koppar som kan vara en hylsa som håller penselborsten på plats (LUHM 32709:16).

Figur 13. Fram och baksida på fem av de 23 mynt som påträffades vid undersökningen. De flesta mynten var mycket slitna med lite präglingsbevarad. Skala 1:1. Foto: Lovisa Dahl

Figur 14. De tre söljor som påträffades. Den övre söljan är 70 mm lång, söljan till vänster är 23 mm och den till höger är 26 mm.

Figur 15. På de trätunnor som togs upp med grävmaskin kunde 8 hela eller delar av bomärken dokumenteras. Sju av bomärken fanns på laggträn och ett på botten av en tunna. Bomärkena längst upp till vänster och längst ned till höger tillhör tunnan från anl.13.

Figur 16. Foto som visar de eventuella spåren efter en hacka.

Trä

I det norra brunnsområdet togs ett flertal trätunnor upp med grävmaskin. Vattentillströmningen var riklig och schaktväggarna av sand rasade hela tiden. Syftet med att ta upp tunnorna var att leta efter bomärken på tunnorna. Åtta olika bomärken eller märken kunde på detta sätt dokumenteras (figur 14). Tunnorna var tillverkade av två sorters virke. Även tunnan i anl. 13 togs upp med grävmaskin.

Tolkning och källkritik

Undersökningsytan låg på en stor sanddyn som sträcker sig i sydvästlig-nordostlig riktning genom Falsterbo och omfattade en del av högsta delen av sanddynen och sträckte sig ned mot väster och norr till ett låglänt parti. I och med att topografin faller från 3,2 till 0,8 m ö.h. inom ett avstånd om ca 20 m är det svårt att reda ut de stratigrafiska förhållandena. Anläggningar och fynd som är samtida kan därför ligga på olika nivåer. Det gick inte heller att upprätta en sammanhängande sektion genom undersökningsområdet beroende på sättet som schaktningen genomfördes.

Det förekom rikligt med bebyggelse lämningar i den östra delen av schaktet och det var också i denna del som merparten av mynten framkom. Den västra delen karaktäriserades av lerbottnar och brunnar/brunnsområden med trätunnor. I östra delen framkom troligen lämningar efter minst två hus som har brunnit. I sektion 1 syntes flera lager med bränd lera och träkol. I plan framkom lergolv, två ugnar av tegel, flera stolphål och stenar. De inmätta lösfynden ramar in den anläggningstäta sydöstra delen av schaktet. Troligen följer lösfynden utsträckningen av ett hushörn. Resultatet indikerar då att de hus som legat där har byggts på samma plats. Schaktdjupet var ca 2,4 m ö.h. och det förekom kultur lager och lämningar ytterligare minst en halv meter till.

De dateringar som föreligger grupperar sig i två perioder. Såväl mynt som keramik visar att den dateringsmässiga tyngdpunkten ligger i senare delen av 1200-talet fram till 1300-talets mitt. Fynden av mynt från mitten av 1400-talet och början av 1500-talet torde kunna kopplas till fynden av yngre rödgods.

De stora brunnsområdet torde vara från slutet av 1200-talet till mitten av 1300-talet då det endast påträffades protostengodsskärvor av siegburgtyp vid framrensningen. Det stora antalet stolphål kring brunnsområdet kan möjligen förklaras med att man har hägnat in området för att hindra djur från att ta sig in där.

I norra delen av schaktet, ungefär i mitten, framkom små halvmåneformade spår av varierande storlek (ca 0,1–0,2 m) i sanden. De hade ett triangulärt tvärsnitt. Möjligen är de spåren efter en hacka.

Figur 17. Den bäst bevarade tegelugnen som framkom i östra delen av schaktet (anl. 43). Det föreföll som att ugnen har varit försedd med någon form av uttömningsanordning vilket ses som en fördjupning i nederdelen av fotot. Troligtvis för aska. Ugnen var ca 0,95 m bred och byggd av storstens-tegel.

Referenser

Litteratur

- Ersgård, L. 1984. Skanör – Falsterbo. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska Museer rapport Medeltidsstaden 53.
- Ersgård, L. 1988. "Vår marknad i Skåne". Bebyggelse, handel och urbanisering i Skanör och Falsterbo under medeltiden. Lund studies in medieval archaeology 4.
- Hulting Lindgren, C. 2012. Falsterbo 2:17, Raä 15, Falsterbo socken, Vellinge kommun. Rapport över arkeologisk förundersökning. CMB Uppdragsarkeologi AB rapport 2013:1.
- Lundström, P. 2006. Falsterbo 9:29. Inför byggnad på fastighet inom RAÄ 15. Arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning 2005. Malmö Kulturmiljö, Enheten för arkeologi rapport 2006:026.
- Sarnäs, P. 2017. Falsterbo 9:93. Arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning 2016–2017. Skånearkeologi rapport 2017:12

Kartmaterial

Fastighetskartan

Internetreferenser

FMIS

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer 431-21499-2016
Skånearkeologis diarienummer 201630
LUHM nummer 32709

Län ..... Skåne
Kommun ..... Vellinge
Socken ..... Falsterbo
Fastighet ..... Falsterbo 9:33
RAÅ-nummer ..... Falsterbo 15:1

Ekonomiska kartans blad ..... 61D 4g S
Koordinatsystem ..... Sweref 99 TM
N koordinat 6140142
E koordinat 362711
M ö.h. 0,8-3,2

Fältarbetstid 2016-09-28-2016-10-18
Antal arbetsdagar 14
Antal arkeologtimmar 79

Undersökt yta ..... 278 m²

Projektansvarig ..... Per Sarnäs
Uppdragsgivare ..... Hermelin & Palmstierna Arkitekter AB

Kostnader

Fältarbete: 57 200:-
Rapport: 26 000:-
Konservering: 76 000:-
RTK-GNSS: 10 450:-
Resor: 2 860:-
Tryck: 1 000:-
Summa: 173 510:-

Fynd och arkivmaterial i form av inmättningsfiler, digitala foton och fältritningar förvaras på Lunds universitets historiska museum

Bilaga 1

Fyndlista

Fnr	Sakord	Typ	Myntningsort	Material	Ant.	Vikt	Anl.	Datering	Övrigt
1	Mynt	Christian I, hvid	Malmö	Ag	1	1		1448-1481	
2	Muskötkula			Pb	1	10			
3	Mynt	Christian I, hvid	Malmö	Ag	1	1		1448-1481	
4	Mynt	Hans, hvid	Malmö	Ag	1	1		1481-1513	
5	Mynt	Hans, hvid	Malmö	Ag	1	1		1481-1514	
6	Stylus			Cu	1	5			
7	Plomb			Pb	1	10			
8	Mynt	Hans, hvid	Malmö	Ag	1	1		1481-1514	
9	oident.			Cu	1	2			
10	Mynt	Obestämd hulpenning (halvpenning)	Stralsund?	Cu/Ag	1	1		1300-1600	
11	Mynt	Obestämd		Ag	1				Halvt
12	Mynt	Christian I, hvid	Malmö	Ag	1	1		1448-1481	
13	Mynt	Christopher av Bayern, hvid	Malmö	Cu/Ag	1	1		1440-1448	
14	Mynt	Erik av Pommern, kopparsterling		Cu/Ag	1	1		1420-1435	
15	Plomb			Pb	1	5			Mönster?
16	oident.			Cu/Pb	1	6			penselhylsa?
17	Mynt	Eventuellt Nederländerna, Arnhem	Arnhem?	Cu/Ag	1	1		1400-tal	
18	Plomb/knapp			Pb	1	6			
19	Mynt	Magnus Eriksson	Lund	Cu/Ag	1	1		1332-1360	
20	Beslag			Cu	1	2			
21	Mynt	Magnus Eriksson	Lund	Cu	1	1		1332-1360	
22	Mynt	Erik Menved (1286-1319)	Lund	Cu/Ag	1	1		1320-1329	
23	Mynt	Erik Menved (1286-1319)	Lund	Cu	1	1		1320-1329	
24	Ten			Cu	1	1			
25	Nit			Cu	1	1			
26	Mynt	Erik Menved	Roskilde/Nørrejylland/Ribe	Ag	1	1		1330-1339	
27	oident.			Pb	1	15			Mönster?
28	Söjla			Cu	1	3			
29	Mynt	Magnus Eriksson	Lund	Ag	1	1		1332-1360	
30	Mynt	Medeltida hulpenning		Ag	1	1			
31	Mynt	Möjligen Erik Menved	Roskilde	Cu/Ag	1	2		1330-1339	
32	Söjla med rem			Cu	1	12			
33	Mynt	Möjligen Dansk penning		Cu/Ag	1	1		1280-1330	
34	Mynt	Erik Klipping	Halland	Ag	1	1		1259-1269	

Fnr	Sakord	Typ	Myntningsort	Material	Ant.	Vikt	Anl.	Datering	Övrigt
35	Mynt	Hans, hvid	Malmö	Ag	1	1		1481-1513	
36	Mynt	Magnus Eriksson	Lund	Ag	1	1	4	1332-1360	
37	Sölja			Cu	1	3	5		
38	Krus	Protostengods		Keramik	1	17		1250-1350	Siegburg
39	Krus	Protostengods		Keramik	1	38		1250-1350	Siegburg
40	Krus	Protostengods		Keramik	2	12	33	1250-1350	
41	Kärl	Yngre svartgods		Keramik	8	104	33	1175-1350	
42	Krus	Protostengods		Keramik	1	7		1250-1350	Siegburg
43	Krus	Protostengods		Keramik	1	8	3	1250-1350	Siegburg
44	Krus	Protostengods		Keramik	1	1	7	1250-1350	Siegburg
45	Krus	Protostengods		Keramik	1	3	34	1250-1350	
46	Krus	Protostengods		Keramik	1	2	35	1250-1350	Siegburg
47	Krus	Protostengods		Keramik	1	2	10	1250-1350	
48	Krus	Protostengods		Keramik	1	7		1250-1350	Siegburg
49	Krus	Protostengods		Keramik	1	1	35	1250-1350	
50	Kärl	Yngre svartgods		Keramik	1	7		1175-1350	
52	Krus	Protostengods		Keramik	1	8		1250-1350	Siegburg
53	Kärl	Äldre rödgods		Keramik	1	23		1175-1350	Low countries
54	Kärl	Äldre rödgods		Keramik	1	6	2	1175-1350	Low countries
55	Krus	Protostengods		Keramik	1	16		1250-1350	Köln
56	Kärl	Äldre rödgods		Keramik	1	2	36	1175-1350	Low countries
57	Krus	Protostengods		Keramik	1	3	12	1250-1350	Siegburg
58	Kärl	Yngre svartgods		Keramik	1	17	12	1175-1350	
59	Kärl	Äldre rödgods		Keramik	1	4		1175-1350	Lösfynd
60	Kärl	Yngre rödgods		Keramik	1	2			Mörkgrön glasyr, Lösfynd
61	Kärl	Yngre rödgods		Keramik	2	20			Brun glasyr, Lösfynd
62	Kärl	Yngre rödgods		Keramik	1	5			Grön glasyr, Lösfynd
63	Kärl	Yngre svartgods		Keramik	2	48		1175-1350	Lösfynd
64	Krus	Protostengods		Keramik	2	79		1250-1350	Siegburg, Lösfynd
65	Krus	Protostengods		Keramik	1	2		1250-1350	Lösfynd
66	Krus	Protostengods		Keramik	1	10		1250-1350	Siegburg, Brunnsområdet
67	Droppanna	Yngre rödgods		Keramik	10	631			Lösfynd
68	Krus	Protostengods		Keramik	4	13	13	1250-1350	Siegburg
69	Hänkel	Yngre svartgods		Keramik	1	23		1175-1350	

Bilaga 2

Anl. nr	Anl. typ	Fyllning	Storlek ø x dj (m)	M ö.h.	Övrigt	Grävd (%)
Anl. 1	Stolphål	2	0,53 x 0,63	2,7		50
Anl. 2	Stolphål	3	0,48 x 0,36	2,7	Äldre rödgods, ben	50
Anl. 3	Stolphål	1	0,34 x 0,28	2,7	Protostengods, ben	50
Anl. 4	Stolphål	1	0,34 x 0,18	2,6	Mynt	50
Anl. 5	Stolphål	1	0,48 x 0,35	2,6	Sölja av brons/koppar	50
Anl. 6	Stolphål	1	0,41 x 0,61	2,6	Taktegel	50
Anl. 7	Stolphål	1	0,55 x 0,31	2,5	Protostengods	50
Anl. 8	Stolphål	3	0,31 x 0,31	2,6	Bränd lera med ytor	50
Anl. 9	Grop?	1	0,64 x 0,51 x 0,04	2,6		50
Anl. 10	Stolphål	3	0,52 x 0,3	2,6	Protostengods, bränd lera med ytor	50
Anl. 11	Stolphål	6	0,36 x 0,39	2,6		50
Anl. 12	Stolphål	1	0,42 x 0,45	2,5	Protostengods, yngre svartgods, takpanna, spik	50
Anl. 13	Brunn/tunna	1,4	1,26 x 1,4 x ?	2,0	Protostengods, takpannor, spik	50
Anl. 14	Tunna	4	0,4 x 0,4 ?	1,5	Protostengods	10
Anl. 15	Lerbotten	7	0,75 x 0,45 x 0,1	2,2		50
Anl. 16	Tunna	5	0,48 x 0,29	1,8		50
Anl. 17	Stolphål	1	0,32 x 0,16	2,0		50
Anl. 18	Stolphål	1	0,62 x 0,45	1,7		50
Anl. 19	Stolphål	1	0,28 x 0,33	1,7		50
Anl. 20	Stolphål	1	0,72 x 0,38	1,4		50
Anl. 21	Stolphål	1	0,33 x 0,14	1,3		50
Anl. 22	Stolphål?	6	0,7 x 0,32 x ?	1,4		50
Anl. 23	Stolphål	5	0,25 x 0,15	1,5		50
Anl. 24	Stolphål	5	0,3 x 0,1	1,4		50
Anl. 25	Stolphål	1	0,52 x 0,42	1,9	Mycket träkol	50
Anl. 26	Ränna	4	18 x 0,5	1,8		<10
Anl. 27	Tunna	8	0,45 x 0,43	1,6		50
Anl. 28	Stolphål	4,5	0,29 x 0,34	1,6		50
Anl. 29	Stolphål	5	0,21 x 0,12	1,6		50
Anl. 30	Stolphål	5	0,31 x 0,14	1,5		50

Anl. 31	Brunn/tunna	1	0,94 x 0,22	1,2		50
Anl. 32	Grop	10	2,3 x 1,0	1,2		<10
Anl. 33	Härd	9	1,0 x 0,85	1,8	Protostengods, yngre svartgods	50
Anl. 34	Grop		4,5 x 3,2	1,3-1,5	Protostengods	0
Anl. 35	Lerlager	7	0,9 x 0,3	2,4	Protostengods	0
Anl. 36	Grop		1,9 x 0,6	2,6	Äldre rödgods	0
Anl. 37	Härd	9	0,5 x 0,53 x 0,04	1,2	Brända ben	50
Anl. 38	Stolphål	5			Sektion 2	50
Anl. 39	Stolphål	5			Sektion 2	50
Anl. 40	Lerbotten	7			Sektion 2	0
Anl. 41	Stenavtryck	5	0,56 x 0,24		Sektion 2	0
Anl. 42	Stolphål	2	0,35 x 0,68		Sektion 2	0
Anl. 43	Ugn		0,95 x 0,78		Tegel	100
Anl. 44	Ugn				Tegel, bränd lera. Dåligt bevarad.	100

Lager 1: Gråbrun humös sand

Lager 2: Gråbrun humös sand med lerkladdar

Lager 3: Gråbrun humös sand med bränd lera

Lager 4: Ljusgrå svagt humös sand

Lager 5: Grå humös sand

Lager 6: Mörkt grå humös sand

Lager 7: Gulgrön lera

Lager 8: Strimmig fyllning av flygsand och humös sand

Lager 9: Svart sotig sand med mycket träkol

Lager 10: Mörk torvig sand med lerkladdar

